

כי תצא (377)

סמוך לקרקע, ולכן דוקא עליהן מברכים, כי הן היותר שפלות. מי שנמצא למעלה, עליו לא מברכים.

ספר "ומתוק האור"

שֶׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ (כ.ב.ז.)
לכאורה די היה לכתוב: "שֶׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח", ומדוע נכתב "תִּקַּח לָךְ"? אלא שמובא במדרש (דב"ר ו.ו.) שהשכר על מצות שילוח הקן הוא, שאם אין לו בנים, מעתה יהיו לו בנים. ואם כן דבר זה נרמז בפסוק: "שֶׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם", ובזכות מצוה זו "וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ", יהיו "לָךְ" בנים.

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "מדרש יהונתן"

לא תְּחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמֹר יִתְּדוּ (כ.ב.י.)
שור היינו מדרגה גבוהה. פירוש של 'שור' הוא: הבטה למעלה, ואילו 'חמור' מרמז על החומריות שבאדם. יש בני אדם שעובדים את השם יתברך בתורה ובתפילה. ואף על פי כן שטופים בחומריות ותאוה. לפיכך אמרה התורה: "לא תְּחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמֹר יִתְּדוּ", לא יתכן לעבוד את השם יתברך במדרגות גבוהות ובחומריות בבת אחת. אם נפשך שואפת למדרגות, שומה עליך לכבוש את החומריות ולשבר את המידות.

ספר "מענה של תורה" בשם מאור ושמש

אֲרַבְעִים יִכְנֹוּ לֹא יִסִּיף (כ.ה.ג.)
אומרת הגמרא (מכות כ.ב.): כמה טפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ס"ת ולא קיימי מקמי גברא רבה.. כמה טיפשים אותם אנשים שכאשר רואים ס"ת קמים וכשרואים אדם גדול לא קמים. כתוב בתורה: "אֲרַבְעִים יִכְנֹוּ". ובאו חכמים ולימדונו שאין זה ארבעים אלא רק שלושים ותשעה. מכאן רואים את הכוח ואת המעלה של חכמים. ולא עוד אלא שמוכח הלימוד של החכמים הפחיתו לאדם במניין המלקות שחייב. ולכן תמוהה מאוד הנהגתם של אלו שמכבדים רק את ס"ת וקמים לכבודו. אך אינם מכבדים ומוקירים את חכמי ישראל, שניתנה להם הסמכות לפרש את דברי התורה. האדמו"ר מאוסטרנובצה היה אצל הרב ממזריטש, והשמיע באזניו פלפול חריף כדרכו. אמר הרב ממזריטש הרבי הוא גברא רבה. אמר הרבי: כשרוצה הגמרא להוכיח גדולתם של חכמים היא מביאה את הפסוק " אֲרַבְעִים יִכְנֹוּ לֹא יִסִּיף", שחז"ל דרשו שהכוונה לשלושים ותשעה. ולכאורה מדוע לא מביאים ראיה לכך מפסוק שנאמר (ויקרא כג. טז): "תספרו חמישים יום", שגם בו דרשו חז"ל שהכוונה רק לארבעים ותשעה יום? מכאן ראיה שהיכולת לומר פלפול אינה מוכיחה כי אתה אדם

כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וַיִּנְתְּנוּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׂבִי' (כ.א.י.)

בספר "כתר שם טוב" כתב לפרש מאמר הפסוק: "מאויבי תחכמני מצותיך" (תהלים קיט. צח), שאיך יתכן שהיצר הרע שהוא מלאך יפתה את האדם להמרות את השי"ת, והתירוץ הוא, שכיון שנברא עבור זה, א"כ עושה בזה רצון קונו, ומזה יכול האדם לקחת מוסר השכל לענות ליצר הרע, כמו שאתה מפתני כדי לעשות בזה את רצון ה' שברא אותך למטרה זו, כך גם אני רוצה לעשות רצון קוני. זהו שאומר הכתוב: "כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ", על היצר הרע ונתנו ה' אלוקיך בידך, על ידי מה, ע"י "וְשָׁבִיתָ שְׂבִי'", ע"י אותו דבר עצמו שהוא בא לשבותך בו, בזה עצמו תוכל לשבותו, ע"י שתאמר לו כשם שאתה רוצה לעשות רצון קונך, כך גם אני כמוני כמוך.

ספר "מטעמי שולחן שבת בשם ערוגת הכושם"

סופה של תאורה

וְהָיָה אִם לֹא תִפְצֹתָ בָּהּ וְשַׁלַּחְתָּהּ לְנִפְשָׁהּ (כ.א.י.ד.)
פירש רש"י: הכתוב מבשרך שסופך לשנואתה. לימדה אותנו כאן התורה לימוד עצום בענין מלחמה האדם ביצרו. דהנה בא יצר הרע בעת מלחמה ומביא לפניו אשת יפת תואר, והאדם מתפתה אחריה ולוקחה אל תוך ביתו. ובדמיונו מדמיין שחיינו יהיו בשיא האושר. מעכשיו יחיה בשמחה, סוף סוף השיג את מבוקשו ומילא את תאוותו. ומה בסוף, נוכח לראות מי מגדל בביתו 'אשה שנואה'! 'בן סורר ומורה'! איננו שומע בקול אביו ובקול אמו... זולל וסובא... מכלה ממון אביו ומלסטם את הבריות, רוצח מפורסם! האושר ממנו והלאה. נו, היה כדאי? כן הוא כל תאות עולם הזה, דמיון שוא הטעיות וסמיות עינים. בשעת החמידה לדבר, נרמה לאדם כאילו הוא דבר טוב ותענוג גדול. אך לבסוף נוכח לראות שאינו כן. כללו של דבר: כל הרודף אחר הנאות עולם הזה רודף להשיג דבר שאינו בנמצא כלל.

ספר "אוצרות התורה"

גְּדָלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֲרָבַע פְּנּוֹת פְּסוּתָךְ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה בָּהּ (כ.ב.יב.)

בזמן שמתעטפים בטלית, מברכים ברכת: "להתעטף בציצית". נשאלת השאלה, הרי הציצית נמצאת על "כנפי כסותך, אשר תכסה בה", כלומר על הטלית, ונמצא שמתעטפים בטלית, ולא בציצית. ומדוע הנוסח הוא "להתעטף בציצית" ולא "בטלית"? ובאר רבי יחזקאל מקוזמיר, שהרי הציציות דרכן להיות תלויות

גדול. מי שיכול להפחית מכה אחת מיהודי, זה אדם גדול.

ספר "להתעזר באהבתך"

לא תדרש שלמם וטבתם כל ימיה לעולם (כג. ז)
מדוע הוצרכה כאן התורה לומר להדיא 'לעולם', והלוא כל התורה נצחית לעד לעולם. אלא דהרי נאמר לעיל "ולא אבה ה' אלוקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלוקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלוקיך". והיינו דבשעה שה' אוהב אותך שעושה אתה את רצונו הוי ברכה, ואם ח"ו אינך עושה רצונו לא הוי ברכה. לפ"ז היה מקום לחשוב, דבשעה שטוב לך, תחזיק לו טובה, ואם כן ה"נ על ידי בלעם נסב לך טובה, לפיכך הוצרך הכתוב במיוחד להזהיר "כל ימיה לעולם", דבכל מצב אל תדרוש את שלומו וטובתו, דלמה לך להיות במדרגה פחותה שניזון מטובתו של בלעם, והלוא אדרבה עדיף לך להיות ניזון מברכתו ה' דהיא תעשיר.

ספר "המאור שבתורה"

זכור את אשר עשה לך עמלק (כה. יז)

אם שקרת במדות ובמשקלות הוי דואג מגרוי האויב (רש"י) צריך להבין מהי המידה כנגד מידה שיש כאן, שכנגד שקר במידות ומשקלות מגיע האויב. פירש המהר"ל בספרו "גור אריה": כאשר ברא הקב"ה את העולם הוא מדד ושקל בפלס לכל בריה ובריה את אשר נצרך לה לקיומה, כדי שלא יהיה כל אחד נוגע במוכן לחבירו אפילו כחוט השערה, וכמאמרם ז"ל: אין אדם נוגע במוכן לחבירו ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא (יומא לח:). לפיכך, כאשר האדם משקר במידות ובשיעורים אשר נהוגים בין הבריות, מידה כנגד מידה בא האויב. לפי שעד עתה היה האדם מוגבל במקומו, בגבול אשר חלק לו השם, לא היה יכול לסטות ממקומו אפילו כמלוא נימא, אך בעת שהוא מזלזל במידות ושיעורים, הוא מבטל גבולות אלו, ומעתה יכול האויב להגיע מחוץ לגבול שקבע לו השי"ת.

רב רובין זצ"ל בספר "שנים מקרא"

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח (כה. יט)
כבר עמדו חז"ל (מגילה יח:): על יתור הלשון לא תשכח, אחרי שכבר אמר זכור את אשר עשה לך עמלק. ונראה דהנה ענין מצות שכחת עומר יש להבין על פי הא דאיתא במסכת (ב"ב. י) דרבי יוחנן בן זכאי ראה בחלום שהמלכות יקח מבני אחרות מעות, והלך ונטל מהם צדקה וניצולו על ידי זה מלתת סכום הלז למלכות. ועפ"י יש לומר דלפעמים נגזר על האדם איבוד ממון על ידי מלכות, והקב"ה ברחמיו עושה שישכח עומרו בשדה או יאבד דבר וימצאהו עני ויתפרנס ממנו, ובזה נפטר האדם מלתת זה למלכות. ולפי זה אחר מחיית עמלק במהרה יפסקו שעבודי מלכיות ושוב לא יהא צורך של שכחת עומר בשדה. וזה מחה תמחה את זכר עמלק, דכשימחה לגמרי ענין שעבוד מלכיות, אז "לא

תשכח", לא תצטרך לשכוח עומר בשדה כדי להפטר מלתת למלכיות, שהרי יפסקו השעבוד.

ספר "מקח טוב בשם החתם סופר"

הלכה: השותה שמן זית עם מי סלק, או עם שאר משקים באופן שהתבטל המרירות של השמן זית ויש לו הנאה מהשמן, אם עיקר כונתו לשמן זית שירפה לו את גרונו, או לזיכרון, ליקוי הגוף, ריכוך הקיבה וכדומה, ומערב עמו דברי אחרים כדי להפקיע מרירותו, השמן עיקר אפילו הוא המועט ומברך בורא פרי העץ על השמן ופותר את המי סלק או שאר המשקים. אם שתה רביעית מהשמן ללא צירוף המשקאות יברך מעין שלוש, ואם לא שתה רביעית מהשמן אלא בצירוף המשקאות האחרים יברך בורא נפשות.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: 'י'את ה', מוסר חקמה; ו'לפני כבוד ענוה
ספר "משלי"

חקירה: מצוה קיומית

היא שלילה או חיוב. למשל מצות ציצית, האם גדרה שאסור ללבוש ארבע כנפות בלי ציצית (שלילה), או כשלוש ארבע כנפות יש מצוה להטיל ציצית כשאר כל מצוה, וכמו מצות תפילין (חיוב) (שערי יושר ג-יט ד"ה ואם: בדעת המנחת חינוך, שלילה דעת עצמו, חיוב)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ותלמודו בידו

רב ידוע ביקר פעם אחת אצל הגאון בעל "שואל ומשיב" בתוך הדברים שאל הגאון את אורחו, מדוע עדיין לא חיבר שום חיבור על סוגיות הש"ס, כדרך הלמדנים, השיב לו הרב: מצינו: אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, משמע, שתלמודו עדיין בידו ולא הוציא אותו לאור.

ספר "חד וחלק" חלק ג'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, אסתר בת רחל, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מוחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr